

ropskih brodovij dotlej, da dobi Kreta definitivnega guvernerja. Turčija je odgovorila, da je omenjena skupščina le družba vstašev, ki so nevarni imetku, trgovini, obrtniji in miru Turkov in da odklanja Turčija vsako odgovornost za posledice, ki utegnejo nastati vsled postopanja rečenih velesil.

Balkanska zveza. Bolgarski knez Ferdinand je te dne obiskal rumunskega kralja. To je dunajske in peštanske kroge zopet vznemirilo, ker domnevajo, da se je pri tej priliki skovala nova balkanska zveza mej Črnogoro, Bolgarsko in Rumunsko, da zapro Avstriji pot na Balkan in da za to zvezo stoji Rusija.

Rusija in Italija. — Odkar se je črnogorska princezinja Helena poročila z italijanskim prestolonaslednikom, je razmerje mej Rusijo in Italijo prav dobro. Zdaj misli italijanski prestolonaslednik potovati v Rusijo. Temu potovanju se v diplomatičnih krogih pripisuje velika važnost. češ, da je dokaz tesnega prijateljstva mej Italijo in Rusijo. Kmalu po tem potovanju italijanskega prestolonaslednika, pride rusko brodovje v razna italijanska pristanišča, naposled pa pride sam ruski car, da obiše kralja Umberta.

Špansko-ameriška vojska. — Navzlic silnim porazom, kateri so zadeli Špansko, ta še ne misli na mir. Tekom desetih tednov so Amerikanci uničili obe španski brodovji in zdaj ima Španska samo še nekaj starih bark, katere vojnim ladijam niso podobne in niso za nobeno rabo. Amerikanci oblegajo sedaj Santjago, katero mesto se bo moralo v kratkem udati. Ob enem so poslali manjše brodovje pod vodstvom admirala Watsona v Evropo, da bombardira španska obrežna mesta. Položaj Španske je čedalje kritičnejši, a vlada vender neče prositi miru, ker se boji, da bi v tem slučaju postala dinastija nemogoča. Samo radi dinastije trosi milijone in milijone, spravlja državo in vse prebivalstvo v najobupnejši položaj in goni stotisoče poštenih ljudij v smrt! Španska je pač blizu konca in to je še jedino, kar tolaži človeka, ker vidi, da vlada nad nami vse maščujoča roka pravičnosti, katera si je sicer malo simpatične Amerikance izbrala, da kaznujejo Špance za vse grehe, katere so storili človeštvu. Španci so svojo usodo popolnoma zaslužili.

Obrtnija.

Gradivo za statistiko slovenskih posojilnic l. 1897.*

Spisal Ivan Lapajne.

Glede posojilništva smo bili začeli Slovenci že pred 30 leti Čehe posnemati. Ko je dični domoljub g. dr. Jos. Vošnjak pred 30 leti po Češkem potoval, videl je skoro v vsaki vasi češko „založno“. Na to je začel on prvi Slovence na posojilnice opozarjati. Od takrat nam Slovincem Čehi služijo za vzor na tem denarnem polji. Tudi glede sestavljanja statistike o svojih posojilnicah se ravnamo po češkem vzoru. „Letopis slovenskih posojilnic“, ki prinaša to našo velevažno statistiko, je sestavljen skoro čisto po vzoru „Statistike založen českyh v Čechach na Moravě a ve Slezsku“. Osobito prinaša poslednji letnik, ki ga je sestavil g. A. Endlicher, mnogo poučljive tvarine, urejene

*) »Novice« bodo od slej redno poročale o stanju slovenskih posojilnic. Prejemajo tudi dopise in zaključke od posameznih posojilnic brezplačno.

po češkem vzgledu. Ker se pa ta obširna tvarina ne more dosti pred koncem vsakega leta za javnost v celoti prikrojiti in objaviti, hočemo tu, kakor smo obljubili, v odlomkih in perijodično priobčevati gradivo za statistiko slovenskih posojilnic l. 1897. Posnetke iz letnih računov posameznih slovonskih posojilnic hočemo tu podajati v tistem redu, v katerem nam računi v roko prihajajo. Za zdaj smo iz njih posneli le te-le zelo važne podatke, namreč: upravno leto (t. j. starost posojilnice), denarni promet, dobiček (prebitek) in velikost zadružnih zakladov. Iz teh malih podatkov se že da nekoliko sklepati, kakošen obseg, delokrog in uspeh ima ta in druga posojilnica.

Tekoče število	Posojilnica	Upravno leto	V goldinarjih		
			Denarni promet	Dobiček	Za- družni zakladi
I. Koroške posojilnice.					
1	Glinje	9	110702	369	2488
2	Sv. Lenart pri sedmih Studencih	5	45030	306	510
3	Spodnji Dravograd	10	96933	824	5503
4	Slovenski Plajberg	12	5987	59	556
5	Suha	6	25057	166	555
6	Sinčaves	8	81730	85	3163
7	Prevalje	6	136740	38	3193
8	Celovec	9	185868	368	4411
9	Ziljska Bistrica	6	73431	423	526
10	Bekštanj v Ločah	12	199896	413	3505
11	Tinje	8	22150	74	387
12	Šmihel pri Pliberku	9	83256	927	4994
13	Črna	7	65966	221	966
14	Št Jakob v Rožu	25	373876	183	11300
15	Velikovec	7	233711	384	3861
16	Št. Štefan na Zili	3	56515	211	256

II. Kranjske posojilnice.

1	Radeče	4	68864	551	1440
2	Sodražica	2	41815	143	13
3	Loški potok	2	127394	730	211
4	Št. Jernej	3	49123	217	332
5	Litija	3	249140	1635	4001
6	Metlika (I. dolenska)	22	1218820	1581	14348
7	Radovljica	7	611398	1696	7150
8	Sv. Križ pri Litiji	2	33053	105	36
9	Gorje	3	92640	292	470
10	Stara Loka	2	45416	17	20
11	Metlika (II)	3	37520	320	510
12	Črni vrh nad Idrijo	3	50519	203	317
13	Krško (okr. pos.)	13	202394	872	6109
14	Črnomelj	13	309880	1394	10690
15	Moravče	2	101228	334	383
16	Vrhnika	16	809606	3421	33978
17	Mokronog	4	15664	433	625
18	Vipava	2	210326	630	781
19	Srednjavas	3	86576	389	737

Tekoča številka	Posojilnica	Upravno leto	V goldinarjih			Tekoča številka	Posojilnica	Upravno leto	V goldinarjih		
			Denarni promet	Dobiček	Za-družni zakladi				Denarni promet	Dobiček	Za-družni zakladi
20	Idrija	3	681519	2597	6231	IV. Štajerske posojilnice.					
21	Slap pri Vipavi . . .	4	131408	609	505	1	Mozirje	23	298756	2297	14116
22	Poljane nad Škofjo- loko	2	183120	394	406	2	Brežice	3	153913	2052	2000
23	Vel. Lašiče	2	55692	158	152	3	Sevnica	15	88294	556	2890
24	Trebnje	2	28278	695	508	4	Marnberg	9	175177	714	6422
25	Krško (Centralna po- sojilnica)	3	75448	114	121	5	Slov. Bistrica	4	187213	1687	3432
26	Bled	2	112429	501	182	6	Sveta Trojica v Slov. goricah	2	102940	97	8
27	Gornji Tubinj	1	55027	24	24	7	Fram	6	105809	1492	3158
28	Trnovo (I. za Ilirsko Bistrico.)	4	102235	885	2445	8	Žalec	17	317832	4027	31898
29	Ljubljana (obratno po- možno društvo) . . .	42	918685	2230	40080	9	Vitanje	8	206412	1901	4841
30	Rovte	2	29060	97	98	10	Vojnik	1	61673	400	400
31	Stari trg (I. Lož i sosed.)	4	60153	513	2206	11	Maribor	16	1069958	12675	172685
32	Ribnica (I)	10	543363	2681	23979	12	Šmarje pri Jelšah . .	5	149775	1460	4340
33	Ljubljana (okolica) .	16	1533886	3646	19076	13	Konjice	14	160983	1552	9342
34	Cerknica (I)	3	129788	965	1716	14	Makole	14	267143	1868	18650
35	Logatec	10	222432	1692	12340	15	Sv. Miklavž pri Ormoži	1	21028	115	—
36	Senožeče	1	24633	71	—	16	Dol pri Hrastniku . .	4	114798	292	767
37	Horjul	3	105317	132	581	17	Gornja Radgona . . .	6	100173	1284	6318
38	Selce nad Škofjokoloko	1	112804	70	70	18	Vransko	7	200713	2642	10682
39	Polhov gradec	2	43897	45	45	19	Trbovlje	3	101911	938	1338
40	Ljubljana — Hranilno in posojilno društvo	22	52972	273	1007	20	Ptuj	14	1550758	12519	90000
41	Tomišelj pri Igu . . .	2	74598	86	86	21	Celje	17	2839689	13366	116462
42	Mengeš	1	47768	55	55	22	Ljutomer	26	309372	2407	30966
43	Zg. Besnica pri Kranju	1	37135	6	6	23	Slatina	14	17655	468	2520
44	Zagorje ob Savi . . .	3	81289	809	1520	24	Gornji grad	7	164764	2340	8602
45	Ljubljana — Ljudska posojilnica	2	3504331	4937	5120	25	Marija Snežna	4	33692	171	518
						26	Sv. Lenart v Slov. gor.	11	160183	640	5883
						27	Soštanj	24	158676	445	10882
						28	Pišece	14	38480	328	3688
						29	Ormož	22	324967	200	31558
						30	Ljubno pri Gornjem gradu	4	79333	791	1182

III. Primorske posojilnice.

1	Kobarid	2	95620	620	351
2	Nabrežina	10	15940	71	408
3	Koper	14	33640	850	7714
4	Gorica (Trg. obrtna zadruga)	1*)	35073	—	—
5	Gorica (Ljudska pos.)	14	818362	5206	15941
6	Trst	6	790854	3780	6392
7	Pula	7	327623	456	3479
8	Pazin (podružnica pul.)	—	182312	198	218
9	Volosko	1	233402	639	—
10	Št. Peter pri Gorici . .	1	53632	47	—
11	Ajdovščina	3	41698	386	810
12	Tolmin	4	268302	1554	2400
13	Bilje pri Mirnu (blizo Gorice)	1	37324	27	27
14	Podgrad v Istri	3	114480	402	1334

*) Samo za december.

Kmetijska družba kranjska.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko se je vršil 7. t. m.

Leta 1897 je družbi pristopilo 385 novih udov; koncem leta je bilo 18 častnih, 9 dopisujočih in 3668 pravih udov. Vseh podružnic je bilo 85. Letos je bilo ustanovljenih 10 novih podružnic in število novih udov znaša sedaj 4155, dočim jih je bilo leta 1888 le 1059.

Družbino premoženje je znašalo 40.527 gld. 65 kr., dohodki jednaki troškom v znesku 94.321 gld. 21 kr. Za leto 1899 se proračunavajo oohodki na 15.600 gld. troški na 15.140 gld.

Vsled sklepa občnega zbora dne 11. junija 1896 je glavni odbor zasnoval kmetijsko-kemijsko pre-